

TOIMITTAJAN TÄYTYVY KÄSITTÄÄ KOKONAISUUS

Salla Salminen

- **Tarinoita** on monia, **Erkki Laatikainen** miettii.

- Journalistiksi ei ole yhtä reittiä, toisin kuin vaikkalääkäreillä tai tuomareilla.

Eläkkeelle viime syksynä siirtynyt Keskisuomalaisen entinen päätoimittaja ja Alkio-opiston kannatusyhdistyksen puheenjohtaja Erkki

Laatikainen on seurannut journalismin alan kehitystä läheltä. 70-luvulta päätoimittajana toiminut Laatikainen on tunnettu napakoista mielipiteistään, ja hänellä on paljon sanottavaa myös journalistisen alan kehityksestä ja toimittajuudesta yleensä.

- **Monet** journalismiin liittyvät tai-

dot ovat synnynnäisiä, ikään kuin geenimäisiä, Laatikainen lataa.

- Taitoja voi toki myös oppia ja jaloistaa.

- Tärkeimpiä ominaisuuksia toimittajaksi pyrkivällä ovat ajan tasalla pysyminen ja kyky hahmottaa yhteiskuntaa. Taito suhteuttaa ja pelkistää asioita on hyvin oleellinen. Tietysti täytyy myös osata kirjoittaa tavalla, jota lukijat ymmärtävät, Laatikainen huomauttaa.

Aiemmin lehdet ottivat ylioppilaita kesätöihin ja monet pääsivät siten käsiksi toimittajuuteen. Se oli myös Laatikaisen oma reitti. Nykyisin merkittävä osa Keskisuomalaisen kesätyöntekijöistä tulee Tampereen ja Jyväskylän journalistiikan opiskelijoista.

- Opiskelu itsessään on tärkeintä. Journalistiikan pääopinnot eivät ole pääedellytys, hyviä aineita o-

vat esimerkiksi historia ja yhteiskuntatieteet. Akateeminen loppututkinto on aina erinomainen lähtökohta, Laatikainen suosittelee.

Historian ja yhteiskuntatieteiden osamisessa on omat etunsa.

- Hyvä toimittaja on valistunut ja hänellä on mahdollisimman laaja yleissivistys. Hänen täytyy hahmottaa kokonaisuus. Oman maan historia ja

kunnossa, Laatikainen armahtaa.

- Ja toisaalta nuorilla kansainvälisyys ja kielitaito ovat paljon paremmalla tollalla. Olisiko vanhoina aikoina keskittytty enemmän yhteiskunnallisiin asioihin, Laatikainen aprikoi.

Laatikainen on nähnyt useiden valmistuvan Alkiolta ammatillisiksi lehti-, radio- ja tv-alalle.

- Kansanopistoilla on edelleen tehtävänsä, ja uskon, että vaapaalle sivistystyölle riittää tulevaisuudessaakin tehtävää. Se, että nuorilla on paljon eri mahdollisuuksia ja reittejä, piiskaa kansanopistoja pysymään ajan tasalla, hän kuvaillee. Käytännön oppi on Laatikaisen mukaan perusasia ammatilluuralle.

- Jo journalismin linjan julkaisut ovat signaaleja siitä, että Alkio-opistossa opitaan alaa käytännössä.

PAINETTU SANA KESTÄÄ JA PÄRJÄÄ, KUNHAN SE MUUTTUU AJAN MUKANA. LUOTETTAVUUDESTA JA LÄHEISYDESTÄ EI SAA TINKIÄ.

yhteiskunnan toiminta täytyy tuntea riippumatta siitä, minkä alan toimittaja on, Laatikainen napauttaa. Hän on tavannut lehtialalla ihmisiä, jotka eivät asiaa hallitse.

- Silti on edelleen paljon nuoria, joiden yleissivistys on

KANNATTI HERÄTÄ!

Karoliina Kalliola **Emma puhutteli** minua. Olen aina pitänyt nykytaidetta kummallisena, mikä on varmasti johtunut siitä, etten ole erityisen hyvä tulkitsemaan sitä. Espoon modernin taiteen museossa, Emmassa, ennakkoluuloni hälventyivät.

Nykytaideteokset ovat mielestäni olleet joko ahdistavia tai muuten vain kä-

sittämättömiä. Ennakkoluuloni saivat kyytiä, kun Emmassa **Suvi Haapala** selitti taideteosten taustaa ja ideaa. Silmäni pisti erityisesti kolme työtä: eniten pidin **Charles Sandisonin** työstä Valuuta, sillä se on erittäin ajankohtainen. Euron, dollarin ja punnan merkeistä muodostuvat pääkallot puhuttelevat etenkin nyt taantuman aikana.

Myös Hannu Väisäsen 27.10-9.11 oli pelkistyneisyydessään mielenkiintoinen teos. Entré chien et loup, Suden ja koiran välissä -idea oli kiinnostava. Musta, valkoinen ja niiden välissä oleva harmaiden, kaviaarimaisten renkaiden rypäs kuvasi hyvin hämärän hetkeä, jolloin ei tiedä, pitäisikö laittaa pitkät valot päälle vai ei.

Nanna Hännisen teok-

sessä Jyväskylän siluetti # A (nauraen) oli mukava idea. Siinä on kuvattu Jyväskylän kaupungin valoja pitkällä valotusajalla ja kuvaaja on nauranut, joten valot ovat aaltomaisia viivoja. Ne näyttävät lähes hiusmaisen haurailta, mikä tuo teokseen herkkyyttä.

Seuraavaksi mielenkiintoisin vierailukohde oli Sanoma Oyj:n valtava media-

talo. En ole koskaan perehtynyt siihen, miten suuresta konsernista onkaan kyse: Sanoma Oyj pitää sisällään esimerkiksi sanoma- ja aikakauslehtiä, tv-kanava Nelosen, Rautakirjan, radiokanava Rockin ja Finnkino-elokuvateatterit.

Sanoma Oyj ei turhaan tituleeraa itseään Suomen suurimaksi viestintäyritykseksi. Lisäksi konsernilla on toi-

AIKUIINEN PITKÄTOSSU

Monica Tuikka

Siinä sitä oltiin. Maailmanmestarisuunnistaja **Minna Kauppi** yliopiston kirjastolla ja aloitteleva journalisti Jyväskylän kaupungin kirjastolla. Allekirjoittanut oli nimittäin unohtanut mainita missä kirjastossa tapaisimme, ja me molemmat olimme suunnanneet itsellemme tumpaan. Ei kuitenkaan mennyt puolta kahvikuppiakaan kun Minna kiisi kaupungin kirjastolle.

Tuskin ehdimme istuutua kahvipöydän ääreen, kun suunnistusmestari jo kertoo koko elämäntarinaansa. Yritän saada keskustelun takaisin haltuuni kääntämällä puheen hetkeksi tämän päivän aiheisiin.

Minna kertoo viettävänsä enimmänsä aikansa Jyväskylän yliopistolla gradua teh-

den, siksi myös yliopiston kirjasto tuli ensimmäisenä hänen mieleensä.

Luultavasti jännitin haastattelua enemmän kuin Minna. Olihan kyseessä sentään ex-alkiolainen - ja vieläpä journalismin linjalta. Kokenut haastateltava Minna kertoo, että päätyi Alkio-opistoon, kun pisteet eivät olleet

TIESITKÖ, ETTÄ
MINNA KAUPPI
VOITELEE
NÄKKILEIPÄNSÄ SILLE
PUOLELLE, JOLLA ON
REIKIÄ?

riittäneet yliopistoon. Alkio-kokemus oli hyvä. Minna kertoo, että parhaiten on jäänyt mieleen Alkiorannan asuinalue ja tiivis porukka.

Hän kuvailee Alkio-aikaansa huolettomaksi vuodeksi.

Mehukkainta muistoa Minna ei uskalla kertoa, ja mainitsee, että kaikki mieleen tulevat ovat julkaisukelvottomia. Pienen painostuksen jälkeen Minna mainitsee kaveriporukan kanssa opistolta Jyväskylään tehdystä reissusta, jota hän kutsuu top-pahousut jalassa tehdyksi bile-ekskursioksi. Mitä se sitten sisälsi, jää jokaisen omaksi arvailuksi. Alkio-opiston perinteisen ryhmähengen tuntien se sisälsi taikajuomaa ja hyvää menoa.

- **Suunnistuksessa** haastavinta on lukea juostessa karttaa vatsa maitohapoilla, kertoo Minna suunnistuksen vaikeuksista. Minna harrasti suunnistusta jo Alkio-

opistoaikoinaan. Tärkeimpänä suunnistusvälineenä Minna mainitsee silmät, ja huomauttaa havainnointikyvyn tärkeydestä. Suunnistukseen hän kertoo Korpilahden tarjonnan hyviä karttoja, mutta maasto ei ollut harrastukselle ideaali.

Urheilullista toimintaa Alkio-opiston ympäristöstä löytyy

melonnasta järven jäällä hiihtämiseen. Minna neuvoo tulevia alkiolaisia ottamaan ilon irti opinnoista ja kohtaamaan haasteet rohkeasti. Peppi Pitkätossua fanittava Minna on ottanut neuvoistaan vaarin. Vauhti on sitä luokkaa, että Minnassa taitaa asua oma pieni ja pitkätoissuinen Peppi.

-journalistit opintomatalla helsingissä

mintaa kaikenkaikkiaan 22 maassa, ja sen pääkonttori sijaitsee Amsterdamissa.

Mielestäni yrityksen kiinnostavin omistuskohde on Helsingin Sanomat. **Heli Saavolainen**, Hesarin Kotimaaosion toimittaja luennoi meille innostavasti lehden toiminnasta. Saavolainen kertoi mm. millaista toimittajan työ on ja mitä heiltä vaaditaan. Itselteni hyödyllisin tie-

to tulevaa urasuunnittelua varten oli Saavolaisen kuvaus toimittajan työn hektisyydestä: pomo saattaa soittaa aamuneljältä ja pyytää töihin. Myös hänen tarinansa siitä, miten hänen poikansa joutui `juhlimaan` syntymäpäiviään yksin kotona, kertoo työstä jotain oleellista.

Toisaalta Saavolaisen kuvaus siitä, kuinka toimittajilla

on koko maailma käsissään, puhutteli. Hänen vertauksensa kuvaa hyvin toimittajan työn monipuolisuutta: Venäjällä ollessaan hän on saattanut olla juttukeikalla Pietarin viemäreissä katulapsien parissa tai Putinin palatsissa huippukokouksessa.

Viihdyttävimmän esityksen tarjosi **Jukka Arvassalo**, Yleisradion toimittaja. Särähti korvaan,

kun hän sanoi journalismin olevan puhdasta huijausta. Tärkeemmin ajatellen se on kyllä täysin totta. Journalismiin kuuluu oleellisena osana liioittelu ja jopa yksinkertaistaminen, koska todellisuutta ei ikinä pysty kuvaamaan täysin objektiivisesti.

Myös Arvassalon korostama `motiivi, rajausta, näkökulma`-rimpsu on hyödyllistä osata. Niiden

avulla on mahdollista tehdä hyvä juttu, tuli se sitten lehteen, radioon tai vaikkapa internetiin. Arvassalo tähdensi myös kiinnostavan aloituksen merkitystä. Hänen `En tiennytkään, että tänne Yleisradioon tulee Jallu`-aloituksensa toimi erinomaisena esimerkkinä sekä kiinnostavuudesta että liioittelusta.